

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د مولانا سعيد افغاني د سولې او تفاهم، نشراتي ارگان

www.said-afghani.org

آزاده، ټولنيزه، علمي، فرهنگي او نشراتي ارگان

Dr.Said Afghani

د مولانا سعيد افغاني : آزاده ، ټولنيزه، علمي ، فرهنگي او نشراتي ارگان ته ښه راغلاست !

ترتيب کوونکی : د کلتور وزارت

د میزان میاشت ، د ۱۳۴۷ هجری شمسی کال - کابل

د نشر نیټه : ۹ اگست 2015 م

د ښاغلي دوکتور سعيد افغاني سره مطبوعاتي مصاحبه

درنو اوریدونکو او لوستونکو :

ښاغلی دوکتور محمد سعيد « سعيد افغاني » چه په کال « ۱۳۴۲ هجري شمسي » کښی د عالي تحصيلاتو لپاره د مصر عربي جمهوريت د « الازهر پوهنتون » ته واستول شوی وه ، وروسته له پنځه کاله، وطن ته بیرته راستون شوو .

سعيد افغاني مخکی له هغه نه چه عالي تحصيلاتو لپاره د مصر عربي جمهوريت ته ولاړ شی ، هغه تقریباً دوه کاله په دارالعلوم عربي کښی د استاد په حیث ، تقریباً لس کاله د ننګرهار د نجم المدارس مدرسې د مدیر په حیث ، یو کال د معارف د وزارت د مسلکي تدریساتو د غړي په حیث ، یو کال د میرویس په مکتب کښی د علوم دیني معلم په صفت او دوه کاله د حبیبی د لیسې د تفسیر استاد په حیث خدمت کړی دی .

هغه د معارف د پاره یی د یولسم ټولګیو په پښتو او دري ژبه تفسیرونه تالیف کړی دی کله چه اوس هم لوستل کیږی . او هم د دولسم ټولګی دپاره یی د عقایدو کتاب لیکلی دی چه د تالیف حق یی اخستی ، او تر اوسه پوری نه دی چاپ شوی .

سعيد افغاني د لیکوالی سره زیاته علاقه لری ، د ښه قلم او استعداد خاوند دی ، د ننګرهار هده صیب نجم المدارس مدرسې کښی د « النجم » په نامه قلمي جریده او د کابل ښار د حبیبی عالي لیسې کی د « اخلاق » په نامه قلمي جریده چلوله او سربیره د هغه د وطن په مختلفو اخبارو او مجلو کښی ښه خواږه ، پاڅه او زړه پوری مضامین زښت زیات خپاره شوی دی .

دوکتور سعيد افغاني په کال « ۱۳۴۷ هجري شمسي » کښی وروسته لدی چه پنځه کاله یی د دنیا مشهور اسلامي مرکز « الازهر پوهنتون » کښی عالي تحصیل وکړه او د فلسفی او الهیاتو په شق کښی په دکتورا اخستلو موفق شوو . د « اکتوبر د میاشتی په اوله ، د ۱۳۴۷ هجری شمسي کال » خپل گران وطن افغانستان ته بیرته راغلی دی ، نو په دی اساس مونږ د هغه سره دا مطبوعاتي مصاحبه د خپل درنو اوریدونکو او لوستونکو د معلومات لپاره ، ترتیبه کړی ده :

پوښتنه :

۱- تاسی چه په دی ورځو کښی د الازهر په پوهنتون کښی د تحصیلات و د بشپړه کیدونه وروسته خپل گران وطن ته راغلی یاست ، غواړو چه د خپل تحصیلاتو او د خپلو د تالیفاتو په باره کښی څه معلومات درنو اوریدونکو او لوستونکو ته وړاندی کړی ؟
خواب :

– بسم الله الرحمن الرحيم ؛ گرانو وطنوالو ، درنو اوریدونکو او لوستونکو السلام علیکم و رحمته الله و برکاته !
د کلتور د محترم وزارت څخه ډیره مننه کوم چه دوی زما څخه د گران افغانستان د خلکو د پاره ، ځینی معلوماتونه غواړی.
زه د محترم پوهنی د وزارت له خوا په کال « ۱۳۴۲ هجري شمسي » کښی د الازهر پوهنتون ته د عالی تحصیلاتو دپاره تللی وم . او هلته د الازهر پوهنتون په یوه فاکولته کښی چه « اصول الدین » نومیری د فلسفی او دالهیاتو په شق کښی په تحصیلاتو بوخت شوم .
زه هلته د اول ځل دپاره د کلنی امتحان نه وروسته د الهیاتو او فلسفی په شق کی په دیپلوم اخستلو موفق شوم او بیا د تیزس په لیکولو اجازه راکړه شوه .
کله چه زما دغه تیزس د فاکولتی او پوهنتون د مجلس د فیصلو په اساس د دی حق واخست چه په مستقل او فوق العاده ډول د مناقشی لاندی و نیول شی ، همغه وه چه د مناقشی نه وروسته راته په فلسفی او الهیاتو کښی د ماستری شهادتنامه راکړل شوه .
بیانو د الازهر پوهنتون د مقرراتو په اساس ، زما نوم د دکتورا د تیزس د لیکولو د پاره درج شوو او د الازهر د اصول الدین فاکولتی او د الازهر پوهنتون علمي شورا ، په دی فیصله وکړه چه باید د دکتورا تیزس ولیکم .
همغه وه چه په دی موفق شوم چه په ډیره لږه موده کښی د دکتورا تیزس ولیکم او د « اصول الدین » فاکولتی او د الازهر پوهنتون د علمي شورا مجلسو د فیصلو په اساس د ا حق واخلم چه زما د دکتورا تیزس د مناقشی دپاره وړاندی شی .
زما د دکتورا تیزس په مستقل ډول د مناقشی لاندی و نیول شو ، چه په دغه مناقشه جریان کښی په قاهری کښی زمونږ افغانی ټول محصلین او په قاهره کښی د افغانستان د سفارت غړی او سکرتران هم حاضر وه .
چه په نتیجه کښی ما په ډیر عالی شکل د خپل تیزس نه دفاع وکړه او د فلسفی او الهیاتو په شق کښی د « دکتورا » د شهادتنامی په اخستلو موفق شوم .

درنو اوریدونکو او لوستونکو :

د کومی هغی ارادی ، عزم او مسلسل کوبښن په اثر چه زما سره وه ، زه موفق شوم چه دوه جلده کتابونه ولیکم او چاپ یی کړم .
زما اول کتاب « نابغة الشرق السيدجمال الدين الافغاني » چه د سیاست او اسلامی فلسفی د ډگر وتلی شخصیت په هکله دی ، د مصرعربي جمهوریت د ثقافت د وزارت په امر په اساس د دارلقوی موسسی لخوا ، په کال « ۱۹۶۷ م » طبع او نشر او ډیر ښه استقبال هم شوو .
زما دوم کتاب « شیخ الاسلام عبدالله الانصاري الهروي » نومیری چه دا کتاب د اصول الدین فاکولتی او د التوحید الفسفه نه پاس ، او په « ۳۶۰ » صفحو کښی د متحد عربي جمهوریت د ثقافت د وزارت په امر په اساس ، دارالتالیف مطبعه لخوا ، طبع او نشر شوو .
دا کتاب زمونږ دی تصوفی شخصیت ، خواجه عبدالله الانصاري چه په تصوف کښی ځانگری مقام لری ، د ښودنی په باره کښی یو علمي او تصوفی تحقیقی اثر دی ، چه عربي نړی کی سابقه نه لری.
علاوه له دی زه د مصرعربي جمهوری کښی څلور کاله او وه میاشتی ، د قاهری د رادیو د پښتو څانگی نطق هم وم چه د خپل توان سره سم می په پوره اخلاص د افغانستان او عربی علایقو د تقوی د پاره خدمت کړی دی .

چه د دی صادقانه خدمت په اساس د فقید جمال عبدالناصر د مصر عربي جمهور لخواه رسماً حضور ته و منل شوم او زما د فعالیتونه څخه یی په ډیره عالی درجه قدردانی وکړه .

پوښتنه :

۲ - تاسی په مصر کښی تبلیغاتي منابع لیدلی دی هیله ده چه ددغو تبلیغاتي منابعو په باره کښی یو څه معلومات وړاندی کړی او دا هم باید ووايست چه په افغانستان کښی اسلامي تبلیغات باید څنگه اوسی ؟

خواب :

په صداقت سره باید ووايم : ما په مصر کښی خپل وخت هیڅ عبث نه دی تیر کړی او هیڅ ډیته نه يم وزگار شوی چه د مصر ټول تبلیغاتي منابع پوره و پیژنم .
خو بیا هم په مصر کښی یو اوسیدونکی چه پنځه کاله تیر کړی په دی پوهیدی شی چه د مصر د تبلیغاتو اساسی هدف څه او په دغه لیاره کښی یی مثبت حرکت کوم دی .
زما په عقیده چه مصر در عربي ملت د تقویه کیدو په منظور یو اسلامي او عربي گډ حرکت کول غواړی او ددغه حرکت د مخ په وړاندی وړولو لپاره د قایدی په لحاظ قوي اراده هم لری. او د دوی ټول تبلیغاتي منابع د همدغه هدف دپاره خدمت کوی . او بل داچه د مصر تبلیغات په ټوله عربي دنیا او افریقا کښی روانه او د نشراتو ساحه یی ډیره زیاته ده .

گرانو وطنوالو :

په افغانستان کی د اسلامي تبلیغاتو په هکله زما نظریه باید دیوی دقیقی مطالعی نه وروسته وی، ځکه زه دا پنځه کاله د خپل وطن څخه لری وم . اوس چه زه نوی خپل گران وطن ته گرځیدلی يم باور وکړه چه اغزی می هم په نظر گل راځی .
خو بیا هم دومره ویلی شم چه اسلامي تبلیغات باید په افغانستان کښی د اسلامي اساساتو په بنیاد وی او اسلامي تبلیغاتو کښی باید خرافاتي او انحرافاتي مداخله نوی او نه هم د اسلامي تبلیغاتونه ، نا درست او نا پاکه کار واخستل شی .

زما نظر دادی : د اسلامي تبلیغاتو کار دی، د اسلامي علماو او د واقعي پوهانو د لیاری نه واخیستل شی ! نه داچه د اسلام په نامه سطحی کسانوته دی د اسلامي تبلیغاتو د بڼه کیدو هیله وشي . اسلامي تبلیغات که واقعاً په دی ایمان او عقیده وی چه د وطن د سعادت د پاره مقصد وی ؛ نو لازمه ده چه باید بڼه پوره مادي او معنوي تقویه شی .

خکه په دنیا کېنې ټول کارونه اسبابونو ته سپارل شوي دي. نو امکان نه لری چه یو اسلامي رهبر او مبلغ دی په تش لاس د ضرورت په اندازه خدمت وکړی .

زه باید واضح ووايم :

که په افغانستان کېنې د اسلامي تبلیغاتو وضعه لکه چه ما پنځه کاله مخکېنې لیدلی وه ، همغه شانی وی شاید ډیر خږده د دغو تبلیغاتو تاثیر، د اسلام د مخالفینو د قوي منظم حرکت په اثر فلج شي و یا هم د خپلو ناجایزو منافع په نفع، تری استفاده واخلی .

خکه ما پنځه کاله مخکېنې د اسلامي تبلیغاتو په کار کېنې ډیره بی نظمي لیدله هغه وخت ما د دوی د پتو سترگو په فیصلو او قضاوت کېنې خطر ناکه عواقب حس کول . او د اسلام په نامه لوبی د دی موجب گنلی چه یوه عمومي بی عقیدگي ضرور راتلونکی ده .

هغه وخت د اسلام د رهبري حقیقت دا وه چه غیر اهل خلکو نه هم د رهبري کار اخستل کیده ؛ مثلاً د اسلام رهبر به هغه چاته ویل کیده ، چه یو ساده تارک الدنیا انسان وی .

زه باورلرم : چه اسلامي تبلیغاتو ته د اسلام د بنمنان دومره تاوان نشي رسولی ، لکه چه خومره ورته د اسلام په نامه ساده او یا جعل سازو رهبران او پیرانو یی رسولی دی .

پوښتنه :

۳ - د الازهر د پوهنتون او د دغه علمي مرکز د فعالیت او انکشاف ساحه و بنایست؟

خواب :

د الازهر پوهنتون په « ۹۷۰ » د قاهره په ښار د مصر عربي جمهوریت په هیواد کېنې جوړه شوه او د جهان د عربي ادبیاتو او اسلامي علومو مرکز دی .

الازهر په دنیا کېنې اوله اکادمي او پوهنتون دی چه په منظم او عصري ډول یی په کار پیل کړی دی . الازهر د زیاتو تحولاتونه وروسته د ژوند په مختلفو څانگو کېنې ادار یی ، او حتی د ښځو د پاره فاکولتی لری او د اسلام دین په حقیقي معنی ټوله دنیا ته معرفی کوی .

باید اضافه شی چه :

د الازهر پوهنتون د ټولی دنیا د اسلامي لیارښونی مسوولیت په غاړه اخستی دی او په ډیرو نویو عصري و سایلو مجهز دی . مادي او معنوي توان او قدرت یی زیات او د مصر حکومت او ولس ، او ټوله عربي نړی ورته پوره اهتمام او پام لرنه لری .

پوښتنه :

۴ - اوس چه تاسو په خیر خپل وطن ته تشریف راوړی ، نو د خپل گران ووطنوالو د لور والي دپاره څه هیله لری ؟

خواب :

گرانو وطنوالو :

زه د افغانستان د سعادت دپاره دا هیله لرم چه دلته د خلکو بشري استعدادونه په کار واچول شي او د وطن د ثروتي منابعو نه په کافي اندازه استفاده واخستل شي .

زما دا ارمان دی چه د افغانانو ملي وحدت باید تقویه شي او د افغانستان د خاوری ټول ځامن په گډه یو داسی قوي مثبت حرکت راولي چه ډیر په خږده مدني او حیاتي ټولی نیمگیرتیاوی له منځه لاړشي او د افغانستان د خلکو ژوند، صحت، علم او اقتصاد د پوری امیدواری او اطمینان وړ وگرځي .

د میزان میاشت ، د ۱۳۴۷ هجري شمسي کال - کابل

www.said-afghani.org - بارگشت به صفحه اصلی